

Draft Text of Speaking Points
for the Intervention of PM C. Simitis

("The Future of the European Left")

(a) The Challenge

We live through difficult and yet creative times. We live through what Joseph Schumpeter called a period of "creative destruction". But I would go straight into what I regard to be the heart of the matter for the contemporary European Left, for European democratic socialist parties. The greatest challenge we are facing is how to adjust to the rapidly changing international and European environment at the economic, social, political and cultural levels. Because in the past decade or so we have witnessed the most momentous changes in post war Europe and the world. The changes are more complex and multifaceted than the simple catch-phrases like "the end of history" or "the arrival of a new world order" purport to convey. The end of the cold war and the disintegration of the totalitarian regimes in Eastern Europe have shattered a number of comfortable certainties that at least part of the left had for too long, so uncritically, cherished. For the democratic left, though, what happened came as no great surprise. We always thought that socialism could be built and flourish only as a deeply democratic movement embracing all the principles and ideals of the long democratic tradition and the social, liberal thinking.

The challenges confronting us today stem primarily from a set of varied factors which have their roots in the globalization of economic relations, the spectacular technological change and the disintegration of established social and cultural patterns of organization and behaviour. A great deal has been said and written about economic globalization. I am not going to dwell too much on that. I would only stress that the gales of change which have swept through the global economy in the last ten years have been creative as well as destructive. On the one hand, they seem to

have vindicated Marx and Engels who precisely 150 years ago predicted in the Communist Manifesto - the anniversary of which is widely celebrated this year - "the coming universal interdependence of nations". On the other hand, these changes have stimulated extraordinary feats of enterprise and innovation leading to remarkable productivity gains.

Yet the same changes have unleashed powerful destructive forces. The "casino-capitalism", which has been striving to replace, and in some respects has indeed replaced, the mixed market economy, has already led to social dislocation, social deprivation, marginalization and breakdown. Unbridled market capitalism is proving economically wasteful and socially destructive. It erodes mutual loyalty, trust and social bonds upon which free, democratic solidarity-driven societies have been constructed and depend for their survival. It saps the bases of social cohesion and the sources of social solidarity. Coupled with the unprecedented technological innovations especially in information technologies, globalization generates new cultural formations which threaten the existence of traditional cultural identities and the notion of citizenship which is associated with them.

(b) The Role of the State

Most significantly perhaps, the sweeping technological changes, globalization and homogenization have all combined to increasingly render obsolete the role of the nation state. This is more so with respect to the management of our economies and to shaping effective economic policy. The efficacy of modern nation state, particularly in economic matters, has been totally impaired by the elimination of borders globalization has brought about. We all have painfully discovered recently, in one way or another, the impotence of our instruments of economic policy in the face of mounting international pressures and crises. The nation-state might not be dead but it is not, at least economically, as effective and autonomous as it used to be.

This reality ought not to escape our attention. I am emphasizing this because we on the Left, behave sometimes as if we were capable of solving problems within our national confines. This simply is not true..

(c) Towards a Centre-Left Realignment

What can be the response of the contemporary European, democratic Left to these challenges? What is the sustainable alternative for our societies ?

In answering this question, I would fully endorse the idea put forward by Prime Minister T. Blair that we need to chart a "third way" between old style, state-centred socialism that appeals practically to nobody, least of all to new generations, and the unbridled, untamed capitalism which promises anarchy, anomie and destruction for the future. In doing so, we need to reinvent, to reconstruct the lexicon of the Left in a way that it will visibly and persuasively appear to address the current challenges as well as the prospects for our future. In embarking upon this effort, we have to make sure that we retain all the good elements that have enriched our ideological armoury and enabled us to build what has become distinctively known as the "European social model". But there is no point in returning to, or reviving old verities.

By a curious twist of history, we, on the democratic Left, can legitimately claim to have inherited the legacy of all traditional democratic movements, the ideals of the liberal democracy, the principles of the enlightenment and the social-democratic doctrines. As democratic Left, we can claim, that is, to embody the ideals of democracy, social justice, solidarity, tolerance and progress. We therefore can demonstrate that we have broadened our ideological and political credo beyond our traditional social confines. This transformation should find expression in our political organization , structures and dynamics.

In my view, the reformulation of our political structures could take the form of a broader Centre Left constellation (alliance) in Europe and a broader international framework bringing together all political parties sharing common ideals and commitments. For the first time in post-war European history, this realignment of political forces is not only feasible but also highly desirable if we are to defend successfully basic human values and adapt, remodel our societies to the new "requirements" imposed upon us by the indented or unindented consequences of the sweeping global changes with the new, twenty-first century in mind.

(d) The Role of Europe and the Left

It is a truism to say that no nation-state on its own can bridle today untamed capitalism. We need therefore a transnational framework to articulate our interests, policies, strategies and goals. I am convinced that this framework is provided for by the European Union. The European Union represents the "third way" between the archaic, impotent nation-state and the anarchic and potentially destructive globalized system. The European Union is the inevitable response to the wild unfettered forces of globalization. The Union could accordingly become the privileged arena for the advancement of our ideals and goals.

Having said that, I should however hasten to add that the European Union we have today does not and cannot correspond to our vision. A European union with 18 million unemployed people could hardly express the Left's vision. Our task should be therefore to join forces with all democratic, centre parties in order to change Europe. This is all the more important as the deadline for the new "European elections" is approaching.

To reshape Europe in a way that corresponds to our ideals and principles, I think it is important to restore the primacy of politics in our efforts. We need a truly political strategy. Europe is a political project. The economic and monetary union (EMU) is important for economic reasons. But, it is more important, it is imperative for political reasons. And EMU should function in a political framework democratically legitimized.

To put it differently, we need a distinct political authority - **political government** - in Europe. We need far-reaching institutional reforms. To that end, I would propose to set up a committee composed of members from our parties to work out proposals for advancing **political governance** in the Union, which means advancing **political and social democracy** in Europe.

Related to this is the urgent need to rebuild social solidarity and a new notion of social collectivity. This implies the redefinition of the European, public domain in a way that would reconcile the competitive pressures of world markets with the need of preserving social cohesion and enhancing social justice on the one hand and

autonomy with social responsibility on the other. In this context, we need to redefine the concept of "common good" as the only means of imposing control and direction on the unruly pluralism of global capitalism and the ghastly consequences it gives rise.

We must pursue this with "hard heads and soft hearts", with determination and compassion bearing always in mind that a system dominated solely by markets weakens the informal social bonds that sustain communities and deter crime and anomic, asocial behaviour and produces environmental degradation, cultural desertification, epidemic disease, migration and terrorism.

Recasting the public domain in the way I have outlined with a clear defining purpose and a new notion of common good is a prerequisite for living a fulfilled life. Just as it is a condition for the reinvigoration of the European Left.

Το Μέλλον της Ευρωπαϊκής Αριστεράς

Η Πρόκληση

Ζούμε σε μια δύσκολη, αλλά ακόμη δημιουργική εποχή, στην εποχή που ο Joseph Schumpeter χαρακτήρισε σαν την περίοδο της “δημιουργικής καταστροφής”. Εγώ ωστόσο θα πήγαίνα κατευθείαν σ’ αυτό που θα ονόμαζα πυρήνα της σύγχρονης Ευρωπαϊκής Αριστεράς για τα Ευρωπαϊκά Σοσιαλιστικά Κόμματα, τη μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζουμε. Την πρόκληση για την προσαρμογή μας στη Διεθνή και Ευρωπαϊκή σκηνή, που αλλάζει με ταχύτητα σε οικονομικό κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο. Κι αυτό γιατί την περασμένη δεκαετία γίναμε μάρτυρες των πιο σημαντικών αλλαγών στη μεταπολεμική Ευρώπη και σ’ όλο τον κόσμο. Οι αλλαγές αυτές είναι περισσότερο σύνθετες και με πολλές όψεις απ’ όσο μπορούν να εκφράσουν τα απλά συνθήματα όπως “το τέλος της ιστορίας” ή “ο ερχομός μιας νέας παγκόσμιας τάξης”.

Το τέλος του ψυχρού πολέμου και η κατάρρευση των ολοκληρωτικών καθεστώτων στην Ανατολική Ευρώπη κλόνισαν σταθερές αξίες τις οποίες, μέρος τουλάχιστον της αριστεράς, είχε αβασάνιστα υιοθετήσει για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Για τη δημοκρατική αριστερά ωστόσο ότι συνέβη δεν απετέλεσε τη μεγάλη έκπληξη. Εμείς πάντα πιστεύαμε ότι ο σοσιαλισμός θα μπορούσε να οικοδομηθεί και να ανθήσει μόνον σαν ένα βαθιά δημοκρατικό κίνημα που θ’ αγκάλιαζε όλες τις αρχές και τα ιδανικά της μακράς δημοκρατικής παράδοσης και της κοινωνικά ευαίσθητης φιλελεύθερης σκέψης.

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι καταρχήν απόρροια πολλών παραγόντων που έχουν τις ρίζες τους στην παγκοσμιοποίηση

των οικονομικών σχέσεων, στη θεαματική τεχνολογική εξέλιξη και την κατάρρευση των κατεστημένων κοινωνικών και πολιτισμικών προτύπων οργάνωσης και συμπεριφοράς. Έχουν γραφεί και ειπωθεί πολλά για την οικονομική παγκοσμιοποίηση. Εγώ όμως δεν πρόκειται να σταθώ περισσότερο σ' αυτό το σημείο. Θα ήθελα μόνο να υπογραμμίσω ότι οι εκρηκτικές αλλαγές που σάρωσαν την παγκόσμια οικονομία τα τελευταία δέκα χρόνια ήταν το ίδιο δημιουργικές όσο και καταστροφικές.

Από τη μία πλευρά οι αλλαγές αυτές φαίνεται ότι δικαίωσαν τους Marx και Engels, οι οποίοι ακριβώς 150 χρόνια πριν είχαν προβλέψει στο Κομμουνιστικό Μανιφέστο -η επέτειός του γιορτάζεται φέτος- "την επερχόμενη παγκόσμια ανεξαρτησία των εθνών".

Από την άλλη πλευρά αυτές οι ίδιες αλλαγές προκάλεσαν επιχειρηματικούς άθλους και μέσα από το κύμα ανανέωσης οδήγησαν στην αξιοσημείωτη αύξηση της παραγωγικότητας. Ακόμη αυτές οι ίδιες αλλαγές απελευθέρωσαν ισχυρές καταστροφικές δυνάμεις.

Ο "καπιταλισμός-casino" ο οποίος πάσχισε ν'αντικαταστήσει και σε μερικές περιπτώσεις πραγματικά το πέτυχε, τη μικτή οικονομία της αγοράς, οδήγησε ήδη στην κοινωνική αποσύνθεση, την κοινωνική στέρση, την περιθωριοποίηση και τη συντριβή. Ο αχαλίνωτος καπιταλισμός της αγοράς αποδεικνύεται οικονομικά πολυδάπανος και κοινωνικά καταστροφικός. Διαβρώνει την αμοιβαία πίστη και εμπιστοσύνη, την αλληλεγγύη, τους κοινωνικούς δεσμούς, στους οποίους στηρίχτηκαν οι ελεύθερες δημοκρατικές κοινωνίες και από τους οποίους εξαρτάται η επιβίωσή τους. Υπονομεύει τις βάσεις της κοινωνικής συνοχής και τις πηγές της κοινωνικής αλληλεγγύης. Συνδεδεμένος με τις χωρίς προηγούμενο τεχνολογικές καινοτομίες και ειδικότερα με την παγκοσμιοποίηση της τεχνολογίας της κοινωνίας των

πληροφοριών δημιουργεί νέα πολιτιστικά σχήματα τα οποία απειλούν την ύπαρξη της παραδοσιακής πολιτιστικής ταυτότητας και την έννοια της ιθαγένειας που συνδέεται άμεσα μαζί τους.

Ο Ρόλος του Κράτους

Το πιο σημαντικό ίσως απ' όλα είναι οι σαρωτικές τεχνολογικές αλλαγές, η παγκοσμιοποίηση, η ομογενοποίηση που συνθέτουν στο να αποδίδεται όλο και πιο παρωχημένος ρόλος στο έθνος-κράτος. Κι αυτό ακόμη περισσότερο σε σχέση με τη διαχείριση της οικονομίας και τη δημιουργία αποτελεσματικής οικονομικής πολιτικής. Η αποτελεσματικότητα του σύγχρονου έθνους-κράτους, ιδιαίτερα στα οικονομικά ζητήματα, εξέλιπε ολοκληρωτικά μετά την κατάργηση των συνόρων που ακολούθησε την παγκοσμιοποίηση.

Εμείς όλοι με οδύνη πρόσφατα ανακαλύψαμε με τον ένα ή τον άλλο τρόπο την αδυναμία των μέσων της οικονομικής μας πολιτικής ν' αντιμετωπίσουν τις διεθνείς πιέσεις και κρίσεις. Το έθνος-κράτος μπορεί να μην είναι νεκρό, αλλά δεν είναι, τουλάχιστον οικονομικά, τόσο αποτελεσματικό και αυτόνομο όπως ήταν στο παρελθόν.

Αυτή η πραγματικότητα δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής μας και το τονίζω αυτό επειδή εμείς στην Αριστερά λειτουργούμε μερικές φορές σαν να είμαστε ικανοί να λύσουμε όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε μέσα στα σύνορά μας και αυτό δεν είναι αλήθεια.

Προς μία νέα συστράτευση της Κεντροαριστεράς

Ποια μπορεί να είναι η απάντηση της σύγχρονης ευρωπαϊκής αριστεράς σ' αυτές τις προκλήσεις;

Ποιά είναι η εναλλακτική λύση-στήριγμα για τις κοινωνίες μας;

Απαντώντας σ' αυτή την ερώτηση εγώ θα συμφωνούσα απόλυτα με τη σκέψη του Πρωθυπουργού Tony Blair, ότι δηλαδή πρέπει να χαράξουμε ένα "τρίτο δρόμο" ανάμεσα στον παλαιού τύπου και επικεντρωμένου στο κράτος σοσιαλισμού, που δεν απευθύνεται σε κανένα και ακόμη λιγότερο στις νέες γενιές και στον αχαλίνωτο, άγριο καπιταλισμό που υπόσχεται αναρχία, ανομία και διάλυση για το μέλλον. Κάνοντας αυτό, πρέπει να επινοήσουμε ξανά, να επαναδιατυπώσουμε το λεξιλόγιο της Αριστεράς μ' ένα τρόπο που θα μπορεί εύκολα και πειστικά να παρουσιάσει τόσο τις σύγχρονες προκλήσεις όσο και την ελπίδα για το μέλλον.

Ξεκινώντας αυτή την προσπάθεια πρέπει να βεβαιωθούμε ότι θα διατηρήσουμε όλα τα καλά στοιχεία που πλούτισαν το ιδεολογικό μας οπλοστάσιο και μας επέτρεψαν να χτίσουμε αυτό που έγινε ευρύτερα γνωστό σαν το "Ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο". Δεν υπάρχει όμως περίπτωση αναβίωσης ή επιστροφής στις παλιές αλήθειες.

Από μια παράξενη στροφή της ιστορίας εμείς στη δημοκρατική αριστερά μπορούμε νόμιμα να διεκδικήσουμε την κληρονομιά όλων των παραδοσιακών δημοκρατικών κινημάτων, των ιδανικών της φιλελεύθερης δημοκρατίας, των αρχών του διαφωτισμού και των σοσιαλδημοκρατικών θεωριών. Σαν Δημοκρατική Αριστερά μπορούμε ν' απαιτήσουμε το δικαίωμα της έκφρασης των ιδανικών της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης, της επιείκειας και της προόδου. Εμείς συνεπώς μπορούμε να διαδηλώσουμε ότι διευρύναμε το ιδεολογικό και πολιτικό πιστεύω μας, πέρα από τα παραδοσιακά κοινωνικά όρια. Κι αυτός ο

μετασχηματισμός θα έπρεπε να εκφραστεί στην πολιτική μας οργάνωση, τις δομές και τη δυναμική μας.

Κατά την άποψή μου η επαναδιατύπωση των πολιτικών μας δομών θα μπορούσε να πάρει τη μορφή μιας ευρείας κεντροαριστεράς συμμαχίας στην Ευρώπη και μιας ευρύτερης Διεθνούς Οργάνωσης, που θα φέρει κοντά όλα τα πολιτικά κόμματα που μοιράζονται τα ίδια ιδανικά και τις ίδιες δεσμεύσεις.

Για πρώτη φορά στη μεταπολεμική Ευρωπαϊκή ιστορία, αυτή η συστράτευση πολιτικών δυνάμεων είναι όχι μόνο εφικτή, αλλά και εξαιρετικά επιθυμητή, αν μπορέσουμε να υπερασπίσουμε με επιτυχία τις βασικές ανθρώπινες αξίες.

Αν καταφέρουμε να προσαρμόσουμε και να αναπλάσουμε τις κοινωνίες μας στις “νέες απαιτήσεις” όπως διαμορφώθηκαν από τις ηθελημένες και μη συνέπειες των σαρωτικών παγκόσμιων αλλαγών. Κι όλα αυτά με τη σκέψη πάντοτε στον 21^ο αιώνα που έρχεται.

Ο Ρόλος της Ευρώπης και της Αριστεράς

Θα ήταν κοινοτοπία να ισχυριστούμε ότι κανένα έθνος-κράτος δεν μπορεί μόνο του να συγκρατήσει σήμερα τον αχαλίνωτο καπιταλισμό. Χρειαζόμαστε επομένως μια Διεθνή Οργάνωση, που θα εκφράσει με σαφήνεια τα συμφέροντά μας, την πολιτική, τις στρατηγικές και τους σκοπούς μας. Είμαι πεπεισμένος ότι αυτή η Οργάνωση εξασφαλίζεται από την Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιπροσωπεύει τον “τρίτο δρόμο” μεταξύ του απηρχαιωμένου, αδύναμου έθνους-κράτους και του αναρχικού εν δυνάμει καταστρεπτικού παγκοσμιοποιημένου συστήματος.

Η Ε.Ε. αποτελεί αναπόφευκτα την απάντηση στις ανεξέλεγκτες δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης.

Η Ε.Ε. θα μπορούσε ανάλογα να μετατραπεί σε προνομιούχο πεδίο προώθησης των ιδανικών και των στόχων μας. Λέγοντας αυτό θα έπρεπε ωστόσο να σπεύσω να προσθέσω ότι η Ε.Ε. που έχουμε σήμερα δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο όραμά μας. Η Ε.Ε. των 18 εκατομμυρίων ανέργων θα μπορούσε δύσκολα να εκφράσει το όραμα της αριστεράς. Καθήκον μας επομένως θα έπρεπε να είναι η συνένωση δυνάμεων με όλα τα δημοκρατικά, κεντρώα κόμματα, με στόχο ν' αλλάξουμε την Ευρώπη. Κι αυτό είναι το πιο σημαντικό, καθώς ο χρόνος των νέων "Ευρωπαϊκών εκλογών" πλησιάζει.

Για να δώσουμε ένα νέο σχήμα στην Ευρώπη που ν' ανταποκρίνεται στα ιδανικά και τις αρχές μας είναι σημαντικό να δώσουμε το προβάδισμα στην προσπάθεια που αφορά την πολιτική μας. Χρειαζόμαστε μια αληθινά πολιτική στρατηγική.

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) έχει μεγάλη σημασία για οικονομικούς λόγους. Αλλά έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία και είναι επιβεβλημένη και για πολιτικούς λόγους, γι' αυτό θα έπρεπε να λειτουργήσει σ' ένα πολιτικό πλαίσιο δημοκρατικά νομιμοποιημένο. Για να το θέσω διαφορετικά χρειαζόμαστε μια ξεχωριστή πολιτική αρχή - πολιτική κυβέρνηση- στην Ευρώπη. Χρειαζόμαστε μακροπρόθεσμες θεσμικές μεταρρυθμίσεις. Γι' αυτό θα πρότεινα τη σύσταση μιας επιτροπής που θα αποτελείται από μέλη των Κομμάτων μας τα οποία θα επεξεργάζονται προτάσεις για την προώθηση της πολιτικής και κοινωνικής δημοκρατίας στην Ευρώπη.

Σχετική μ' αυτό είναι και η ανάγκη να ξαναχτίσουμε την κοινωνική αλληλεγγύη και μια νέα αντίληψη της κοινωνικής συλλογικότητας. Αυτό απαιτεί και τον επαναπροσδιορισμό του ευρωπαϊκού δημόσιου τομέα μ' ένα τρόπο που θα συμφιλιώσει από τη μια πλευρά την απαιτητική πίεση της παγκόσμιας αγοράς με την ανάγκη διατήρησης της κοινωνικής συνοχής και την αύξηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και την αυτονομία με κοινωνική ευθύνη από την άλλη.

Σ' αυτό το πλαίσιο πρέπει να επαναδιατυπώσουμε την έννοια της “κοινής ωφέλειας” σαν το μόνο μέσο άσκησης ελέγχου και σωστής κατεύθυνσης του άμετρου πλουραλισμού του παγκόσμιου καπιταλισμού και των τρομερών συνεπειών που αυτός προκαλεί. Εμείς πρέπει να το επιδιώξουμε με “σκληρό κεφάλι και μαλακή καρδιά”, με ευαισθησία και αποφασιστικότητα, έχοντας πάντοτε στο μυαλό ότι ένα σύστημα που ελέγχεται αποκλειστικά από την αγορά, εξασθενίζει τους άτυπους κοινωνικούς δεσμούς. Τους δεσμούς οι οποίοι στηρίζουν τις κοινωνίες και αποτρέπουν εγκληματικές, παράνομες, αντικοινωνικές συμπεριφορές, που οδηγούν στην περιβαλλοντική εξαθλίωση, την πολιτιστική ερήμωση, την έξαρση των επιδημιών, τη μετανάστευση και την τρομοκρατία.

Ο επαναπροσδιορισμός του δημόσιου τομέα με τον τρόπο που ήδη περιέγραψα, με καθαρές προθέσεις και με μια νέα αντίληψη για την κοινή ωφέλεια είναι αναγκαία προϋπόθεση για μια σωστή διαβίωση. Όπως είναι και απαραίτητη προϋπόθεση για την αναγέννηση της Ευρωπαϊκής Αριστεράς.